

Dagordningens punkt 7

FS förslag till beslut

Behandling av verksamhet

Granskningskommitténs rapport

Inledning

Granskningskommittén för Industrifacket Metall, utsedd av förbundets andra ordinarie kongress, avger härmed sin rapport till förbundets tredje ordinarie kongress.

Granskningskommitténs uppdrag

Kommittén uppfattar att uppdraget är att granska förbundsstyrelsens verksamhet under den gångna kongressperioden utifrån protokoll, verksamhetsberättelser och andra dokument som kommittén tagit del av samt kongressombudens och avdelningarnas insända yttranden efter kommitténs förfrågan. På kongressen ska granskningskommittén föredra sin granskning av förbundsstyrelsens förvaltning av verksamheten samt till- eller avstyrka ansvarsfrihet för den gångna kongressperioden.

Granskningskommitténs sammansättning

Ordförande	Leif Håkansson	29 Norra Älvsborg
Sekreterare	Hannu Hakala	Förbundskontoret
Ledamöter	Kent Eriksson	5 Höga Kusten
	Jonas Larsson	26 Östergötland
	Camilla Stridh	38 Östra Småland
	Morgan Fagerström	44 Halland
Ersättare	Joachim Norelius	10 Dalarna
	Linda Andersson	26 Östergötland
Revisorer	Bo Karlsson	3 Norra Västerbotten
	Roland Larsson	15 Stockholms län
	Peter Krantz	36 Göteborg

Granskningskommitténs arbetsätt

Kommittén har haft sex sammanträden omfattande en till två dagar. Kommitténs granskning har utförts genom granskning av förbundsstyrelsens verksamhet och beslut om:

- Förbundets verksamhet 2011, 2012 och 2013.
- Industrifacket Metalls andra ordinarie kongress; kongressbesluten och förbundsstyrelsens uppföljning av dessa.
- Dispenser och avvikelser från förbundets stadgar.

Kommittén har även träffat representanter för förbundsledningen för kompletterande information samt gett kongressens ombud möjlighet att i enlighet med förbundets stadgar § 14 mom. 9 lämna

Dagordningens punkt 7

FS förslag till beslut

synpunkter på den verksamhet som har genomförts under kongressperioden. Samma möjlighet har getts förbundets avdelningar.

Granskningskommitténs synpunkter efter genomförd granskning

Förbundsstyrelsen har under kongressperioden fattat beslut i ett mycket stort antal frågor med anledning av förbundets andra ordinarie kongress. Det har gällt motioner och förslag som kongressen beslutat om, av kongressen fastställda handlingslinjer, samt i genomförandet av den dagliga fackliga verksamheten i förbundet. Vid en betraktelse av de olika uppföljningsdokumenten kan man konstatera att det är en imponerande verksamhet som genomförs i förbundet under en kongressperiod.

Vid förbundets andra ordinarie kongress fattades beslut rörande 555 (591) att-satser varav 110 (159) bifölls, 149 (198) avslogs, 184 (180) beaktades och 112 (54) sändes vidare till avtalsrådet. Samtliga att-satser har tagits om hand och redovisats till granskningskommittén. Samma sak gäller de av kongressen beslutade Handlingslinjerna. Granskningskommittén har med anledning av sin granskning ställt frågor till förbundsstyrelsen och fått nöjaktiga svar på samtliga, förutom motion A 57 1:a att-satsen som kongressen beslutade att skicka till partistyrelsen, vilket inte går att utläsa att så har skett. Däremot hänvisas till att frågan bereds av LO i en särskild grupp. Granskningskommittén har på grund av detta ställt fråga om varför man inte sänt kongressbeslutet vidare till partistyrelsen, men utan att få något svar vilket kommittén menar är ett anmärkningsvärt agerande.

Granskningskommittén förde inför Industrifacket Metalls andra ordinarie kongress diskussioner med ansvarig för avtalsfrågorna och fick då löfte om att det i framtiden ska finnas ett heltäckande system för att följa upp de motioner som av kongressen hänvisas till avtalsrådet. Kommittén kan konstatera att det inför denna granskning finns ett sådant system och man får nu möjlighet att följa även dessa motioner hela vägen från kongressen till avtalsrådet, och i många fall vidare till förhandlingsdelegationerna.

I samband med denna granskning har dock kommittén konstaterat att många motioner av avtalsrådet hänförs vidare till förhandlingsdelegationerna, där dessa endera oftast inte tar upp dem eller inte når resultat i förhandlingarna. Granskningskommittén anser att detta, utifrån motionärens synpunkt, inte är en helt tillfredsställande ordning. Detta kan, i och med långa avtalsperioder i förhållande till kongressens placering, innebära att lång tid förflyter från motion till uppföljning. Det kan också vara så att en medlem som skrivit en motion till förbundets högsta beslutande organ, får svårt både för att följa och förstå att hans/hennes fråga slutligen avgörs av en handfull personer i en förhandlingsdelegation. Granskningskommittén föreslår därför att förbundsstyrelsen ser över hanteringen av just avtalsmotioner under kongressperioden.

Dagordningens punkt 7

FS förslag till beslut

Granskningskommittén har även denna gång studerat hanteringen av förbundets stadgar. Här kan noteras att det fattats avsevärt färre sådana beslut under den senaste kongressperioden jämfört med förbundets inledande år. Granskningskommittén ser inte anledning att ta upp dessa frågor i rapporten men vill ändå påpeka vikten av att skrivningarna i förbundets stadgar är aktuella i förhållande till tillämpningen av desamma.

Granskningskommittén har endast fått svar från en (1) avdelning och inget kongressombud på det brev som sänts till kongressens ombud och till avdelningarna.

Dock har vi under kongressperioden mottagit en fråga huruvida beslut fattat av förbundsstyrelsen i en remiss strider mot kongressens beslut eller inte. Båda dessa frågor handlar om förbundsstyrelsens hantering av så kallat korttidsarbete i förhållande till motion B1 som förbundets andra ordinarie kongress biföll.

Korttidsarbete

Granskningskommittén har mottagit två frågor angående beslut som förbundsstyrelsen fattat kring frågan om så kallat korttidsarbete. Dels är det en fråga angående det gemensamma remisssvaret som förbundet tillsammans med GS, Unionen med flera lämnade i februari 2012, dels är det en fråga rörande förbundsstyrelsens beslut om ”Korttidsarbete utan statligt stöd” som förbundsstyrelsen fattade den 20 november 2013. I båda fallen begärs att granskningskommittén ska undersöka huruvida dessa strider mot 2011 års kongressbeslut rörande motion B1 ”Öppningsklausuler i kollektivavtalen”. I sin granskning har kommittén valt att först behandla varje att-sats för sig, och har därefter gjort en helhetsbedömning. Kommittén har varit i kontakt med både klaganden och representanter för förbundsstyrelsen i förarbetet till denna granskning. Motion B1 ”Öppningsklausuler i kollektivavtalen” hade följande förslag i tre att-satser till kongressen:

”Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för att frågor som innebär betydande inskränkningar av gällande rättigheter inte ska kunna förhandlas fram på lokal nivå

att fortsätta strida för att öppningsklausuler inte skrivs in i kollektivavtalen

att krisavtal med den konstruktionen som uppfanns 2009 inte tillåts utgöra en norm inför framtida lågkonjunkturer.”

Till detta lämnade förbundsstyrelsen ett utlåtande som avslutades med att man föreslog bifall till motion B1. Kommitténs bedömning av de olika att-satserna i förhållande till ”Korttidsarbete utan statligt stöd” följer nedan.

Första att-satsen. Denna att-sats anger att förbundsstyrelsen ska verka för en viss situation, men den anger inte att man

Dagordningens punkt 7

FS förslag till beslut

inte i något sammanhang får träffa överenskommelse i frågan. Dessutom lämnar formuleringen ”betydande inskränkningar” ett ganska vitt tolkningsutrymme omkring vad som verkligen är just betydande inskränkningar. Det blir så att säga upp till betraktaren vad som blir avgörande. Kommittén har här fört ett visst resonemang omkring nivån på det som är alternativet till korttidsarbete, nämligen arbetslöshet och därpå följande ersättning från a-kassan. Där har kongressen uttalat att Industrifacket Metalls krav ska vara 80 procent, vilket innebär att nivån på den ersättning som erhålls genom korttidsarbete är högre, vilket i sin tur skulle motsäga begreppet ”betydande inskränkningar”.

Man kan inte heller säga att ”Korttidsarbete utan statligt stöd” ger rätten att förhandla fram inskränkningar av gällande regler lokalt eftersom överenskommelsen centralt sätter en gräns för hur lågt man får gå.

Granskningskommittén anser därför inte att ”Korttidsarbete utan statligt stöd” strider mot kongressens beslut i första att-satsen.

Andra att-satsen: Granskningskommittén anser att begreppet ”öppningsklausuler” är avsevärt vidare än vad som regleras i ”Korttidsarbete utan statligt stöd”. Korttidsarbete reglerar i princip enbart nedgång i arbetstid med påföljande inkomstminskning i samma omfattning ned till en viss nivå och under en viss tid. Med öppningsklausuler avses oftast möjlighet att lokalt både förhandla bort rättigheter och sänka ersättningsnivåer som är reglerade i det centralt tecknade kollektivavtalet, på både kort och lång sikt.

Granskningskommittén anser därför inte att ”Korttidsarbete utan statligt stöd” strider mot kongressens beslut i andra att-satsen.

Tredje att-satsen: Denna att-sats menar kommittén är svårare att ha en enhetlig uppfattning om. Ska man rakt av tolka begreppet krisavtal i förhållande till korttidsarbete, kan man säga att i och med att det senare införs i kollektivavtalet blir det ett verktyg bland alla andra vi har i det fackliga arbetet och inte något som kräver en kris för att tillämpas, dock ska det råda någon form av ekonomiska svårigheter som gör att man har en glidning åt det håll motionen avser.

Ser man sedan till begreppet konstruktion finns det likheter mellan det så kallade krisavtalet från 2009 och ”Korttidsarbete utan statligt stöd” men också skillnader. Till exempel skiljer sig nivåerna på arbets- och inkomstminskningen åt mellan de olika avtalen. När det slutligen gäller huruvida så kallade krisavtal med den konstruktion som utformades 2009 tillåts att utgöra norm för framtida lågkonjunkturer, menar granskningskommittén att med ”Korttidsarbete utan statligt stöd” har man öppnat upp för att det är detta avtal som kan komma att utgöra norm.

Dagordningens punkt 7

FS förslag till beslut

Granskningskommittén anser därför att ”Korttidsarbete utan statligt stöd” utifrån en total bedömning måste anses strida mot kongressens beslut i tredje att-satsen.

Vid den slutliga bedömningen av frågan måste också helheten bedömas. Då måste man också väga in osäkerheten kring och lösningarna i Ålö Cylinderfallet och Uppbördsavtalet. Detta var frågor som inte var aktuella vid kongressen 2011 och inte kunde förutses av någondera parten. Granskningskommitténs sammanfattande slutsats blir därför att det inte finns anledning att klandra förbundsstyrelsen för dess hantering av frågan om ”Korttidsarbete utan statligt stöd”. Granskningskommittén vill dock betona att huruvida ”Korttidsarbete utan statligt stöd” strider mot kongressens beslut, inte påverkas av det förhållandet att det har behandlats i avtalsrådet.

Mot bakgrund av ovanstående och enligt samma principer finner granskningskommittén inte heller att det finns skäl att klandra förbundsstyrelsen i fråga om det remissvar rörande korttidsarbete som lämnades tillsammans med GS, Unionen med flera i februari 2012.

Granskningskommittén har i granskningen av frågorna kring korttidsarbete varit decimerad eftersom ett antal av kommitténs ledamöter deltog i det sammanträde i avtalsrådet som beslutade rekommendera förbundsstyrelsen att anta avtal om ”Korttidsarbete med och utan statligt stöd”. Dessa ledamöter har därför inte deltagit i denna del av kommitténs arbete. Med hänvisning till denna situation anser kommittén att man för framtiden bör ha en ordning som inte gör det möjligt för personer att både ha uppdrag i organ som fattar beslut eller rekommenderar någon annan att fatta visst beslut och samtidigt ha en granskande roll.

Granskningskommitténs slutsats

Kommitténs granskning av förbundets verksamhet och förbundsstyrelsens förvaltning har inte resulterat i att kommittén finner någon anledning att kritisera förbundsstyrelsen för förvaltningen av förbundet under den gångna kongressperioden. Granskningskommittén tillstyrker därmed ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen för den aktuella kongressperioden.

Förslag till beslut

Granskningskommittén föreslår kongressen besluta

att godkänna granskningskommitténs rapport

att godkänna förbundsstyrelsens verksamhetsberättelser för åren 2011, 2012 och 2013

att bevilja förbundsstyrelsen ansvarsfrihet för förbundets verksamhet under kongressperioden.